

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чикало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів, 11 червня 2020 р. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020 – 402 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено спайний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрям удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

Потреби МСБ у кредитних коштах щороку збільшуються, проте однією з причин повільного розвитку кредитування до останнього часу була відсутність програм і законодавчих норм щодо стимулювання кредитування в Україні. Тому все більше організацій, як державних, так і приватних, спрямовують свою діяльність на розвиток програм та ініціатив щодо підтримки та розвитку МСБ. Зокрема, Ощадбанком була створена програма для підтримки підприємництва «Будуй своє», Укргазбанк одним із перших запровадив пільги по кредитах на впровадження ЕКО проектів, Укрексімбанк створив програму «Білоруський імпорт» для аграрного сектору та інші продукти. Одним із кроків є спрощення умов кредитування фізичних осіб-підприємців, яке запровадив НБУ. Для оцінки їх кредитоспроможності банки тепер зможуть використовувати портфельний підхід для кредитів до 5 млн. грн. Отже, ключовим фактором оцінки ризиків позичальників буде своєчасність погашення боргу.

Нещодавно в Україні була запроваджена масштабна державна програма «Доступні кредити 5-7-9%», яка дає можливість підприємцям отримати до 3 млн. грн. для створення або розширення бізнесу [3]. Для пом'якшення наслідків впливу на МСБ карантину через пандемію коронавірусу, Мінекономіки й Міністерство фінансів запропонували так звані «кредитні канікули», тобто низку програм кредитної підтримки, які полягатимуть як у наданні нових позик, так і у рефінансуванні чинних кредитів з нульовою відсотковою ставкою з відтермінуванням погашення тіла кредиту.

Список використаних джерел

- 1 *Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.*
- 2 *Національний банк України [Електронний ресурс] : Офіційне Інтернет-представництво / Грошово-кредитна та фінансова статистика. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#1ms>.*
- 3 *Доступні кредити 5-7-9% [Електронний ресурс] : Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <https://5-7-9.gov.ua>.*

УДК 658

**Фурман Ю.Ю., Міщук Є.М., студенти, Дмитренко А.В., к. е. н., доцент,
Національний університет «Полтавська політехніка ім. Ю.Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)**

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ ТА КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ

Економічний розвиток України нині пов'язується із зростанням наукоємного виробництва основи базових галузей. Економічний розвиток підприємства є процесом, який забезпечує перехід від одного стану до іншого через процеси змін. Особливість кожного конкретного економічного стану підприємства забезпечується неможливістю повного повторення кількості і якості, та сили впливу факторів, які його визначили [2].

Забезпечення формування якісно нової державної політики є важливим фактором відновлення стратегічної ролі вітчизняної промисловості у стимулюванні економічного зростання та підвищенні конкурентоспроможності економіки України. Недостатнє врахування вимог до конкуренції на світових ринках, тенденцій щодо диверсифікації промислового виробництва та експорту, швидкості технологічного оновлення, продуктивного використання матеріальних та людських ресурсів загальмувало процеси структурної трансформації промисловості.

Основними проблемними питаннями розвитку промисловості є:

- недосконалість інвестиційно-кредитної системи, що спричиняє відплив власного капіталу, зменшення фінансових ресурсів та зниження рівня інноваційно-інвестиційної активності суб'єктів господарювання;
- низький рівень задоволення потреб внутрішнього ринку у продукції вітчизняного виробництва;
- висока енергоємність виробництва та споживання енергоресурсів, значна частка яких імпортується в Україну;

- відсутність зв'язку між наукою та виробництвом;
- істотне відставання України в сфері використання інформаційних технологій;
- залежність економіки України від зовнішньої кон'юнктури;
- низький рівень інноваційної активності;
- зменшення частки високотехнологічних виробництв, що призводить до скорочення попиту на власні науково-дослідні та прикладні розробки і стримує розвиток трансферу технологій [1].

Метою функціонування системи економічних ресурсів бізнес-об'єкту є максимізація наявної вартості бізнесу, або вартісний його приріст. Критерієм успішності реалізації нової стратегії слід вважати позитивну різницю між реструктуризованою, фундаментальною та ринковою вартостями. Реструктуризацію в даному випадку слід розглядати як форму перегікання вартості окремих систем. В межах стратегічного аналізу, виокремлюють шість основних напрямів діяльності, на яких підприємство повинно зосередити свої зусилля зі створення вартості:

- 1) підсилювати свої цільові настанови чіткими кількісними (багатокомпонентними) індикаторами, які пов'язані зі створенням вартості;
- 2) суворо дотримуватись такого підходу управління своїм бізнес-портфелем, котрий дозволяє максимізувати вартість;
- 3) пересвідчуватись в тому, що організаційна і корпоративна культури підприємства підпорядковані потребам створення вартості;
- 4) глибоко вивчати ключові фактори створення вартості, характерні для кожної бізнес-лінії і для кожного бізнес-підрозділу;
- 5) налагоджувати ефективне управління своїми підрозділами, встановлюючи для них специфічні цільові індикатори та суворо контролювати результати їх діяльності;
- 6) знаходити способи створення у менеджерів та звичайних працівників мотивації до створення вартості.

Економічна стратегія повинна передбачати можливість цілеспрямованого удосконалення окремих функціональних блоків, елементів системи та будь-якої їх сукупності [3].

До основних шляхів розв'язання проблеми слід віднести:

- визначення національних пріоритетів у промисловості шляхом забезпечення взаємоузгодженості параметрів промислової політики з бюджетною, податковою, митною політикою;
- накопичення та подальше використання у виробництві науково-технологічного, ресурсного та інтелектуального потенціалу;
- створення умов для проведення інноваційно-технологічної модернізації виробництва із збільшенням промислових виробництв новітніх технологічних укладів з поглибленою переробкою та випуском інноваційної продукції кінцевого споживання;
- активізація виробничої і фінансової кооперації із зарубіжними країнами на прийнятних для України умовах;
- оптимізація структури промислового виробництва з посиленням ролі внутрішнього ринку і прискореним розвитком видів діяльності, здатних забезпечити імпортозаміщення та приріст експорту в конкурентоспроможних секторах економіки;
- визначення та законодавче закріплення чіткого порядку фінансування (співфінансування) кластерів, пріоритетних проектів, а також прозорого розподілу за результатами діяльності прибутку та активів;
- реалізація енергозберігаючої моделі розвитку з розширенням використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії, диверсифікацією енергопостачання та формуванням ефективною структури енергогенеруючих потужностей у промисловому виробництві; зменшення рівня енергоємності виробництва;
- приведення системи технічного регулювання у відповідність з міжнародними стандартами стосовно якості продукції, екологічних вимог до продукції та технологічного процесу її виробництва, охорони праці, техніки безпеки;
- упровадження екологічно ефективних методів організації виробництва, принципів корпоративної соціальної відповідальності з метою зменшення обсягів викидів і скидів, мінімізації утворення відходів та комплексного використання матеріально-сировинних ресурсів, у тому числі вторинних;
- розвиток технологій промислового виробництва, що унеможливають або

зменшують обсяг використання екологічно небезпечних хімічних речовин;

- здійснення заходів, спрямованих на вдосконалення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з вищою освітою, кваліфікованих робітників, професійного розвитку працівників промисловості.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року» [Електронний ресурс] // № 603-р від 17 липня 2013 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-%D1%80>;
2. «Розвиток підприємства, сучасні теорії та моделі розвитку підприємства» [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://pidruchniki.com/84380/ekonomika/rozvitok_pidpriyemstva
3. С. В. Петруха, Н. М. Петруха «Економічна стратегія промислових підприємств: методологія, теорія та практика» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1786>

УДК 336.221

Чумак А.С., студент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ПРЯМЕ І НЕПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Податки - це основний інструмент формування доходів бюджетів усіх рівнів. Протягом 2015-2019 років частка податкових надходжень у доходах Зведеного бюджету України зросла з 77,85% до 82,98% [1]. За допомогою податків держава акумулює кошти та перерозподіляє суспільні доходи між різними категоріями населення, територіями, галузями економіки. Податкові надходження забезпечують державний бюджет фінансовими ресурсами, необхідними для фінансування державних видатків.

Формування податкових надходжень здійснюється за рахунок податків і зборів, які утворюють податкову систему. Встановлення прямих і непрямих податків дозволяє державі стимулювати чи стримувати розвиток окремих галузей або сфер економіки.

Прямі податки майже не впливають на ціни, не змінюють структуру попиту, але зменшують доходи платників і таким чином впливають на обсяги інвестиційного та споживацького попиту. Вони поступаються непрямим податкам у стабільності надходжень, рівномірності їх розподілу за регіонами, більш сприятливі для ухилення від сплати. Натомість непрямі податки є тягарем для кінцевого споживача. В податкових системах європейських країн в пріоритеті пряме оподаткування, тоді як в Україні переважають непрямі податки.

Частка прямих і непрямих податків у доходах Зведеного бюджету України протягом 2015-2019 років постійно зростала. Це свідчить про те, що вони відіграють важливу роль у формуванні доходної частини бюджету, а тому ефективність здійснення державою покладених на неї функцій та добробут суспільства в основному залежить від розміру сплачених податків. У зв'язку з цим зростає необхідність удосконалення податкової системи, зокрема, оптимізації структури прямих та непрямих податків. До основних проблем, що пов'язані із справлянням прямих і непрямих податків в сучасних умовах, можна віднести: неврегульованість правових гарантій для учасників податкових відносин; відсутність прозорого й ефективного механізму захисту прав платників податків; значний рівень витрат платників податків на оформлення документації та звітування; низький рівень податкової культури та відсутність податкової свідомості у вітчизняних платників податків; складність процедур адміністрування податків та непрозорий контроль їх використання; недостатньо ефективна робота контролюючих органів у сфері оподаткування.

Для підвищення ефективності податкової системи України необхідно:

- посилити стимулюючу роль прямих податків за рахунок застосування диференційованих податкових ставок та податкових пільг;
- забезпечити стабільність податкового законодавства;